

PRACE NAUKOWE

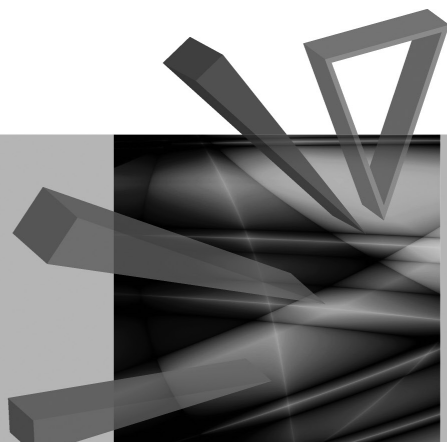
Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

281

Problemy rozwoju regionalnego

Redaktorzy naukowi

Elżbieta Sobczak

Małgorzata Markowska

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2013

Redaktor Wydawnictwa: Barbara Majewska

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: Barbara Cibis

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2013

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-325-0

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Hanna Adamska , Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich – próba oceny	11
Emilia Bogacka , Stan i perspektywy wzrostu bezpieczeństwa publicznego w województwie dolnośląskim.....	19
Ewa Glińska, Ewelina Muszyńska , Kampanie promujące markę „Podlaskie” w opinii mieszkańców województwa mazowieckiego	28
Tomasz Kolakowski , Dynamika i kierunki rozwoju bezpośrednich inwestycji zagranicznych na Dolnym Śląsku.....	36
Alina Kulczyk-Dynowska , Konflikty przestrzenne na przykładzie parku narodowego	48
Florian Kuźnik , Polityka rozwoju metropolitalnego regionu	57
Renata Lisowska , Bariery i stimulatory rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw zlokalizowanych w regionach zmarginalizowanych	74
Marian Maciejuk , Zróżnicowanie samorządu terytorialnego w państwach Unii Europejskiej	85
Magdalena Malucha , Europejska polityka klimatyczna.....	95
Agnieszka Panasiewicz , Zarządzanie ryzykiem jako narzędzie równoważenia rozwoju w skali regionalnej.....	103
Zbigniew Piepiora , Zapobieganie negatywnym konsekwencjom klęsk elementarnych w województwie opolskim – aspekty finansowe.....	113
Andrzej Raczyk, Sylwia Dolzblasz , Czynniki i bariery rozwoju obszaru pogranicza polsko-niemieckiego w opinii samorządów lokalnych.....	121
Andrzej Raszkowski , Rankingi marek narodowych na przykładzie raportu Brand Finance.....	130
Elżbieta Sobczak , Zróżnicowanie struktury pracujących według sektorów intensywności działalności B+R w państwach Unii Europejskiej.....	140
Mariusz E. Sokolowicz , Instytucje a przestrzeń. Przegląd nurtów ekonomii instytucjonalnej w kontekście ich przydatności dla badań procesów rozwoju lokalnego i regionalnego.....	151
Jacek Soltys , Uwarunkowania i dylematy polityki regionalnej na obszarze peryferyjnym województwa pomorskiego	160
Olga Stefko , Możliwości i bariery rozwoju gospodarstw rolniczych i ogrodniczych w Wielkopolsce	169

Ewelina Szczech-Pietkiewicz , Implementacja i realizacja celów spójności terytorialnej w Polsce	178
Jarosław Uglis , Ocena poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gmin wiejskich województwa wielkopolskiego	187
Agnieszka Zielińska , Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w województwie podkarpackim	198

Summaries

Hanna Adamska , Sustainable development of rural areas – assessment attempt	18
Emilia Bogacka , Public safety state and growth perspectives in Lower Silesia Voivodeship	27
Ewa Glińska, Ewelina Muszyńska , Branding campaigns of Podlaskie in the opinion of Mazovia Voivodeship residents.....	35
Tomasz Kołakowski , Dynamics and directions of FDI in Lower Silesia.....	47
Alina Kulczyk-Dynowska , Spatial conflicts based on the example of a national park.....	56
Florian Kuźnik , Metropolitan policy of a region	73
Renata Lisowska , Stimulants and barriers to the development of small and medium enterprises located in marginalized regions.....	84
Marian Maciejuk , Diversity of local self-government in the European Union member states	94
Magdalena Malucha , European climate policy	102
Agnieszka Panasiewicz , Risk management as a tool for sustainable development on a regional scale.....	112
Zbigniew Piepiora , Preventing of negative consequences of natural disasters in Opole Voivodeship – financial aspects	120
Andrzej Raczyk, Sylwia Dolzblasz , Factors and barriers of development in the Polish-German borderland in the opinion of local self-governments... ..	129
Andrzej Raszkowski , National brands ranking based on brand finance report.....	139
Elżbieta Sobczak , Diversification of workforce structure by R&D activity intensity sectors in EU countries	139
Mariusz E. Sokółowicz , Institutions and territory. Review of institutional economics' strands in the context of their usefulness in the research on local and regional development	150
Jacek Sołtys , Conditions and dilemmas of regional policy in the peripheral area of Pomeranian Voivodeship	159

Olga Stefko , Possibilities and barriers of development in agricultural and horticultural farms in Wielkopolska Voivodeship.....	177
Ewelina Szczech-Pietkiewicz , Implementation and realization of territorial cohesion aims in Poland	186
Jarosław Uglis , Socio-economic development assessment of rural communities in Wielkopolska Voivodeship.....	197
Agnieszka Zielińska , Cooperation between self-government units and NGOs in Podkarpackie Voivodeship.....	206

Emilia Bogacka

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

STAN I PERSPEKTYWY WZROSTU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM¹

Streszczenie: Położenie geograficzne regionu ma duże znaczenie w kwestii bezpieczeństwa publicznego. Z tego względu województwo dolnośląskie, które graniczy z Czechami i Niemcami, narażone jest na dodatkowe trudności w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego. Celem artykułu jest przedstawienie stanu i perspektyw wzrostu bezpieczeństwa publicznego w województwie dolnośląskim. W artykule omówiono następujące zagadnienia: 1) zjawisko przestępczości w województwie dolnośląskim, 2) informacje o policji i straży granicznej oraz 3) prewencję przestępczości w województwie dolnośląskim na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo publiczne, przestępczość, województwo dolnośląskie.

1. Wstęp

Położenie geograficzne regionu ma duże znaczenie w kwestii bezpieczeństwa publicznego. Z tego względu województwo dolnośląskie, które graniczy z Czechami i Niemcami, narażone jest na dodatkowe trudności w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego. Samo pojęcie bezpieczeństwa publicznego jest trudne do zdefiniowania, najczęściej jednak wskazuje się na instytucjonalny charakter tego terminu. Tak więc bezpieczeństwo publiczne to „ogół warunków i instytucji społecznych, chroniących państwo i obywateli przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, dla życia i zdrowia, a także powodującymi duże straty materialne. Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnianiu bezpieczeństwa publicznego, jak np. policja, straż pożarna itp.” [Jabkowski 2005, s. 135].

Celem artykułu jest przedstawienie stanu i perspektyw wzrostu bezpieczeństwa publicznego w województwie dolnośląskim. W artykule omówiono następujące za-

¹ Praca naukowa finansowana ze środków budżetowych na naukę w latach 2010-2012 jako projekt badawczy nr N N306 009239.

gadnienia: 1) zjawisko przestępczości w województwie dolnośląskim, 2) informacje o policji i straży granicznej oraz 3) prewencję przestępczości w województwie dolnośląskim na poziomie krajowym i międzynarodowym.

2. Zjawisko przestępczości w województwie dolnośląskim

Przestępczość w województwie dolnośląskim na tle innych województw Polski w latach 2000-2009 była wysoka. Liczba stwierdzonych przestępstw w analizowanym województwie stanowiła od 8,3% (w 2001 r.) do 9,8% (w 2007 r.) ogółu przestępstw w Polsce (tab. 1). Natężenie przestępczości, liczone jako liczba przestępstw przypadających na 10 000 mieszkańców, było zdecydowanie wyższe w analizowanym województwie niż w Polsce. Warto podkreślić, że województwo dolnośląskie należało do najbardziej zagrożonych przestępczością województw Polski. W przypadku przestępczości istotny jest także wskaźnik wykrywalności przestępstw, czyli stosunek procentowy liczby przestępstw wykrytych do ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych. Można go traktować jako miarę zdolności policji do rozwiązywania problemu przestępczości, a nierzadko również jako ogólny wskaźnik przygotowania policji [Smit i in. 2004]. Wskaźnik wykrywalności przestępstw, zarówno w woje-

Tabela 1. Liczba, wskaźnik natężenia i wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem w województwie dolnośląskim i w Polsce w latach 2000-2009

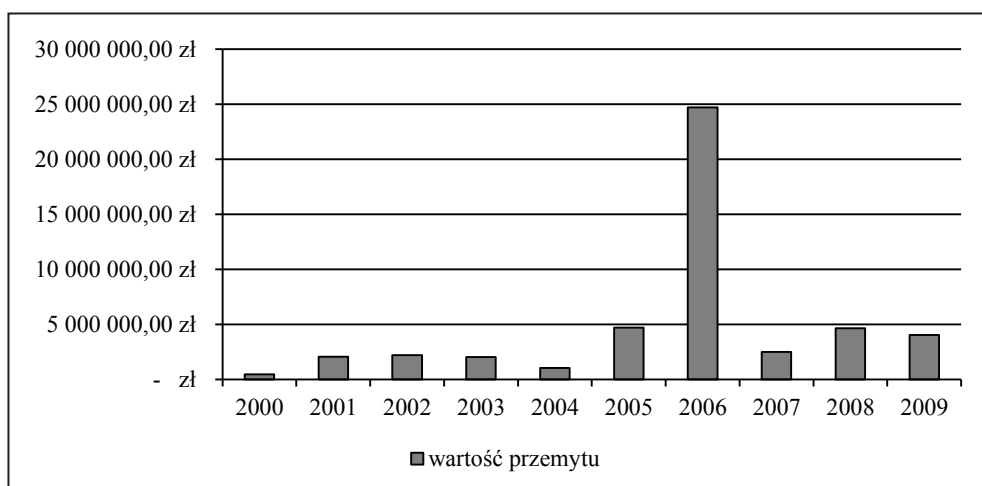
Rok	Przestępstwa stwierdzone		Wskaźnik natężenia przestępstw		Wskaźnik wykrywalności przestępstw	
	dolnośląskie	Polska	dolnośląskie	Polska	dolnośląskie	Polska
2000	119 714	1 266 910	411,08	331,18	54	48
2001	115 933	1 390 089	398,45	363,5	57	54
2002	120 165	1 404 229	413,69	367,42	60	55
2003	127 893	1 466 643	441,27	384,03	61	55
2004	129 965	1 461 217	449,23	382,78	63	56
2005	123 501	1 379 962	427,6	361,65	64	59
2006	119 466	1 287 918	414,48	337,81	67	62
2007	112 777	1 152 993	391,8	302,5	67	65
2008	105 351	1 082 057	366,18	283,74	68	66
2009	109 336	1 129 577	380,08	295,95	68	67
Dynamika (2000 = 100)	91,33	89,16	92,46	89,36		
Wartość średnioroczna	118 410,10	1 302 159,50	409,43	341,08		

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Komendy Głównej Policji i GUS.

wództwie dolnośląskim, jak i w Polsce, zdecydowanie wzrósł w analizowanym okresie. Coraz niższa liczba przestępstw znacząco ułatwia pracę policji. Należy zauważyć, że wskaźnik ten był zawsze wyższy na analizowanym obszarze.

Ze względu na położenie województwa dolnośląskiego istotne są również dwie kategorie przestępstw bezpośrednio związanych z granicą państwową, a mianowicie przemyt oraz nielegalne przekroczenie granicy państwowej [Bogacka 2010, s. 48].

Wartość ujawnionego przemytu na obszarze Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej w latach 2000-2009 nie należała do wysokich, zazwyczaj nie przekraczała 5 mln zł (rys. 1). Rekordowy był 2006 r., w którym wartość ta stanowiła blisko 25 mln zł. Związane to było z udaremnieniem dużego przemytu narkotyków.

Rys. 1. Wartość ujawnionego przemytu (w zł) na obszarze Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej w latach 2000-2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Głównej Straży Granicznej.

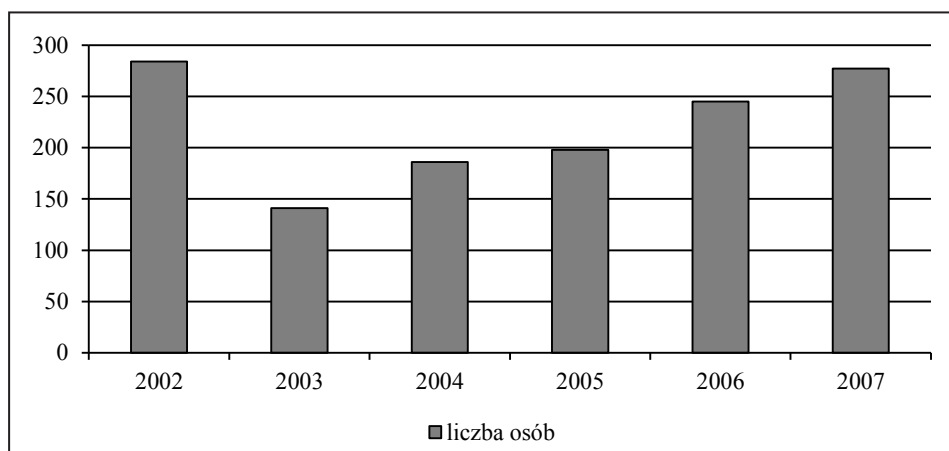
Wśród przemyconych towarów w strukturze zdecydowanie dominowały narkotyki ze względu na wysoką wartość przemytu tego towaru w 2006 r. (tab. 2). Jak podkreśla Krajewski [2003, s. 276], po upadku systemu komunistycznego w Polsce zaszły duże zmiany dotyczące problemu narkotyków na terenie kraju. Polska stawała się stopniowo, po pierwsze, coraz ważniejszym producentem narkotyków, a po drugie, coraz bardziej dogodnym szlakiem tranzytowym dla przemytu nielegalnych substancji. Powodów wzrostu znaczenia Polski na rynku narkotyków było kilka. Po pierwsze, lokalizacja geograficzna pozwalała na stosunkowo łatwy ich przemyt na Zachód. Po drugie służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, a przede wszystkim Policja i Straż Graniczna nie miały doświadczenia w zwalczaniu produkcji narkotyków i ich przemytu, co sprawiało, że ta działalność była bezpieczna bądź też relatywnie bezpieczniejsza niż na Zachodzie. Ponadto substancje potrzebne do produkcji narkotyków nie były przedmiotem kontroli i mogły być dostarczane przez rynek

wewnętrzny lub importowane w korzystnych cenach ze Wschodu, a bardzo dobrze wykształceni chemicy z Polski i krajów socjalistycznych szukali pracy przynoszącej dużo większe przychody. Dzięki nim amfetamina produkowana w Polsce była czysta i wysokiej jakości, przez co była „chodliwym” towarem za granicą.

Tabela 2. Struktura wartości ujawnionego przemytu (w zł) wybranych towarów na obszarze Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej w latach 2000-2009

Rok	Rodzaj towaru					
	alkohol	narkotyki	nośniki	papierosy	samochody	inne
2000	1,76	11,85	0	45,55	26,33	14,51
2001	6,58	5,5	5,48	23,02	50,09	9,32
2002	6,38	6,49	7,99	17,51	43,88	17,75
2003	1,23	1,51	0,41	40,03	47,81	9,02
2004	6,5	6,69	0	21,05	40,16	25,59
2005	0,33	7,11	0	17,19	51,91	23,46
2006	0,04	77,96	0,51	0,98	18,14	2,37
2007	0,28	0,27	18,12	19,55	40,99	20,79
2008	0,29	43,12	0,16	25,03	14,66	16,74
2009	2,61	4,35	0	66,93	18,67	7,44
Dynamika (2000 = 100)	1 304,03	323,35	-	1 293,80	624,48	451,4
Wartość średnioroczna	1,11	45,7	1,85	15,52	26,72	9,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Głównej Straży Granicznej.

Rys. 2. Liczba zatrzymanych za nielegalne przekroczenie granicy państwowej na obszarze działania Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Głównej Straży Granicznej.

Drugi rodzaj przestępstwa ściśle związany z granicą państwową, czyli nielegalne jej przekroczenie, dotknęła zmiana kwalifikacji czynu. Od 24 sierpnia 2005 r. nielegalne przekroczenie granicy państwowej zostało przekwalifikowane z przestępstwa na wykroczenie². Przestępstwem pozostało jedynie nielegalne przekraczanie granicy państwowej z użyciem przemocy, groźby, podstępem lub we współdziałaniu z innymi osobami (podlega karze pozbawienia wolności do lat 3). Pozostali nielegalnie przekraczający granicę państwową podlegają karze grzywny [Ustawa z dnia 27 maja 1971...]. Liczba osób, które nielegalnie przekroczyły granicę państwową na obszarze działania Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej, była najwyższa w 2002 r., później drastycznie spadła, ale do 2007 r. wykazywała tendencję rosnącą, co można wiązać ze wzrostem atrakcyjności Polski w wyniku wstąpienia do Unii Europejskiej,

3. Informacje o Policji i Straży Granicznej

Kwestia bezpieczeństwa publicznego leży przede wszystkim w gestii służb powołanych do jego zapewnienia, czyli w przypadku województwa dolnośląskiego – policji i straży granicznej (ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo granicy państwowej).

Policja jest umundurowaną i uzbrojoną formacją służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi i do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Do podstawowych zadań Policji należy: 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra; 2) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania; 3) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi; 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców; 5) nadzór nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach; 6) kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych; 7) współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów; 8) gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych oraz 9) prowadzenie bazy danych zawierającej informacje o wynikach analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA) [Ustawa z dnia 16 kwietnia 1990...].

W województwie dolnośląskim funkcjonują: Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, 3 Komendy Miejskie Policji: w Jeleniej Górze, Legnicy, Wałbrzychu

² Zgodnie z ustawą z dnia 25 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2005 r., nr 90, poz. 757 z późniejszymi zmianami.

i we Wrocławiu oraz 22 Komendy Powiatowe Policji: w Bolesławcu, Dzierżonowie, Głogowie, Górze Śląskiej, Jaworze, Kamiennej Górze, Kłodzku, Lubaniu, Lubiniu, Lwówku Śląskim, Miliczu, Oleśnicy, Oławie, Polkowicach, Strzelinie, Środzie Śląskiej, Świdnicy, Trzebnicy, Wołowie, Ząbkowicach Śląskich, Zgorzelcu i Złotoryi. W ramach poszczególnych jednostek funkcjonują komisariaty policji i posterunki policji.

Z kolei Straż Graniczna jest umundurowaną i uzbrojoną formacją, która została stworzona w celu ochrony granicy państwowej na lądzie i na morzu oraz kontroli ruchu granicznego. Do jej zadań należy m.in.: 1) ochrona granicy państwowej; 2) organizowanie i dokonywanie kontroli ruchu granicznego; 3) wydawanie zezwoleń na przekraczanie granicy państwowej, w tym wiz; 4) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców w zakresie właściwości Straży Granicznej, 5) zapewnienie bezpieczeństwa w komunikacji międzynarodowej i porządku publicznego w zasięgu terytorialnym przejścia granicznego, a w zakresie właściwości Straży Granicznej – także w strefie nadgranicznej; 6) gromadzenie i przetwarzanie informacji z zakresu ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego oraz udostępnianie ich właściwym organom państwowym; 7) nadzór nad eksploatacją polskich obszarów morskich i przestrzeganiem przez statki przepisów obowiązujących na tych obszarach oraz 8) ochrona granicy państwowej w przestrzeni powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej przez prowadzenie obserwacji statków powietrznych i obiektów latających, przelatujących przez granicę państwową na małych wysokościach, oraz informowanie o tych przelotach właściwych jednostek Sił Powietrznych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej [Ustawa z dnia 12 października 1990...].

W województwie dolnośląskim obecnie funkcjonuje Nadodrzański OSG z komendą w Krośnie Odrzańskim, który swoim zasięgiem obejmuje województwa dolnośląskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Do 31.12.2009 r. na obszarze województwa dolnośląskiego działał Łużycki OSG (z komendą w Lubaniu).

Oczywiście o bezpieczeństwo publiczne dba również Państwowa Straż Pożarna czy też Służba Celna, jednak zdecydowanie największe znaczenie ma działalność Policji i Straży Granicznej.

4. Prewencja przestępczości w województwie dolnośląskim: poziom krajowy i międzynarodowy

Prewencja przestępczości jest jednym z elementów profilaktyki kryminologicznej i stanowi „zespół metod i środków mających na celu uniemożliwienie albo utrudnienie dokonania przestępstwa. [...] obejmuje bezpośrednie działanie zarówno organów ścigania karnego, instytucji państwowych i społecznych, jak i obywateli w kierunku niedopuszczenia do konkretnego przestępstwa” [Hołyst 2007, s. 1290]. To właśnie prewencja przestępczości ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Prewencja przestępczości w województwie dolnośląskim jest realizowana poprzez Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”. Program ten działa od 2006 r. i opracowywany jest przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z wojewodami, administracją samorządową, Policją, Państwową Strażą Pożarną i Strażą Graniczną. Jego celami są: wzrost realnego bezpieczeństwa, wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom oraz poprawienie wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej i innych służb działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. Można wyróżnić następujące obszary działania programu: 1) bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania; 2) przemoc w rodzinie; 3) bezpieczeństwo w szkole; 4) bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej; 5) bezpieczeństwo w ruchu drogowym; 6) bezpieczeństwo w działalności gospodarczej oraz 7) ochrona dziedzictwa narodowego.

Działania, czyli programy (o charakterze długofalowym) i akcje (mające charakter sezonowy) realizowane w ramach programu rządowego, niczym nie różnią się od tych prowadzonych w innych częściach kraju. Prowadzone działania w żaden sposób nie zakładają negatywnego wpływu granicy państwowej na tym obszarze.

Położenie geograficzne województwa dolnośląskiego sprawia, że szczególne znaczenie ma międzynarodowa współpraca w zakresie bezpieczeństwa publicznego. W Europie funkcjonuje wiele instytucji, których celem jest zapewnienie i zwiększenie bezpieczeństwa publicznego. Warto podkreślić, że w czasie postępującej integracji państw szczególnie istotna jest współpraca w kwestii bezpieczeństwa na polu międzynarodowym, co znajduje swój wyraz w licznych międzynarodowych instytucjach działających na rzecz bezpieczeństwa.

W Europie funkcjonuje wiele instytucji zorientowanych w swojej działalności na walkę z przestępczością i prewencję działań kryminalnych. Są to przede wszystkim instytucje działające w ramach Unii Europejskiej i Organizacji Narodów Zjednoczonych. Do tych pierwszych należą: Europejski Urząd Policji (European Police Office, Europol), Europejska Jednostka Współpracy Sądowej (Eurojust), Europejskie Kolegium Policyjne (European Police College, CEPOL), Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (European Network and Information Security, ENISA) oraz Europejska Sieć Prewencji Przestępczości (European Crime Prevention Network, EUCPN)

Z afiliacją przy Organizacji Narodów Zjednoczonych działają Europejski Instytut Prewencji i Kontroli Przestępczości (European Institute for Crime Prevention and Control, HEUNI) oraz Organizacja na rzecz Bezpieczeństwa i Kooperacji w Europie (Organization for Security and Co-operation in Europe, OSCE).

Polska jest także członkiem Interpolu, międzynarodowej organizacji policji założonej w 1923 r. i działającej obecnie w 190 krajach świata. Celem Interpolu jest walka z przestępczością międzynarodową poprzez zwalczanie przestępczości narkotykowej i zorganizowanej, zwalczanie przestępczości ekonomicznej, poszukiwanie

zbiegłych przestępców, zwalczanie terroryzmu i zapewnianie bezpieczeństwa i porządku publicznego, zwalczanie handlu ludźmi.

Bardzo istotną agencją Unii Europejskiej z punktu widzenia bezpieczeństwa granic unijnych jest Frontex (European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Granicach Zewnętrznych Państw Członkowskich Unii Europejskiej). Ta zlokalizowana w Warszawie agencja ma na celu pomoc w zapewnieniu bezpieczeństwa na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej, czyli np. na granicy Polski z Rosją, Białorusią i Ukrainą. Frontex rozpoczął swoją działalność 3 października 2005 r., obecnie liczy 272 międzynarodowych pracowników. Choć nie jest to agencja działająca bezpośrednio w województwie dolnośląskim, to jednak im większa jest efektywność jej funkcjonowania, tym mniejsze są szanse na przeniknięcie m.in. nielegalnych imigrantów na teren Unii Europejskiej.

Na granicy polsko-niemieckiej funkcjonuje Polsko-Niemieckie Centrum Współpracy Służb Granicznych, Policyjnych i Celnych w Świecku³. Centrum rozpoczęło swoją działalność 20 grudnia 2007 r. i było wzorowane na pierwszej tego typu placówce w Europie na niemiecko-francuskiej granicy (Kiel-Strasbourg), a obecnie jest największym tego typu centrum w Europie. Służbę w nim pełnią 63 osoby: 24 osoby z Polski, w tym 7 policjantów, 7 urzędników celnych i 10 strażników granicznych, oraz 39 osób z Niemiec, w tym 21 policjantów federalnych, 16 policjantów z landów oraz 2 urzędników celnych. Do głównych zadań centrum należy zbieranie i wymiana informacji, opracowywanie wniosków o udzielenie informacji, wsparcie i koordynacja podczas działań oraz w czasie sytuacji nagłych, koordynacja readmisji oraz wspieranie współpracy polsko-niemieckiej. Centrum obejmuje swoim działaniem na terenie Polski województwa zachodniopomorskie, lubuskie oraz dolnośląskie, a na terenie Niemiec landy Meklemburgia-Pomorze Przednie, Brandenburgia, Saksonia oraz Berlin. Centrum ma na swoim koncie wiele sukcesów w kooperacji polskich i niemieckich służb, m.in. odzyskanie skradzionych samochodów i innych urządzeń, wzmożone kontrole na terenie Niemiec, mające na celu zapobieganie i zwalczanie przestępczości nadgranicznej.

5. Perspektywy rozwoju bezpieczeństwa publicznego w województwie dolnośląskim

Bezpieczeństwo publiczne może się znacząco zwiększyć poprzez ścisłą współpracę służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, szczególnie na granicy polsko-czeskiej. Może w tym pomóc utworzenie centrum analogicznego do funkcjonującego w Świecku, którego zadaniem będzie zapewnienie bezpieczeństwa publicznego na południowej granicy województwa dolnośląskiego.

³ Podstawą prawną funkcjonowania jest umowa między rządem RP a rządem RFN o współpracy policji i straży granicznych na terenach przygranicznych, podpisana w Berlinie 26 lutego 2002 r.

Poza tym niezwykle istotna jest wymiana dobrych praktyk między formacjami ustawowo zobowiązanymi do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego. Jak już wcześniej wspomniano, w działaniach podejmowanych przez policję nie ma znaczenia sąsiedztwo granicy państwowej. Być może organizowanie programów i akcji prewencyjnych przy współpracy z czeską i niemiecką formacją policji przyniosłoby lepsze rezultaty. W konsekwencji powinno to pomóc uzyskać korzystniejsze wskaźniki dotyczące przestępczości w województwie dolnośląskim.

Literatura

- Bogacka E., *Cross-border cooperation on security in Europe*, „*Quaestiones Geographicae*” 2000, nr 29 (4), s. 41-51.
- Holyst B., *Kryminologia*, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2007.
- Jabkowski P., *Bezpieczeństwo publiczne i zagrożenie przestępczością*, [w:] red. R. Cichocki, *Wskaźniki jakości życia mieszkańców Poznania*, t. 1. *Studia nad jakością życia*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2005.
- Krajewski K., *Drugs, markets and criminal justice in Poland*, „*Crime, Law and Social Change*” 2003, vol. 40, s. 273-293.
- Smit P.R., Meijer R.F., Groen P.-P.J., *Detection rates, an international comparison*, „*European Journal on Criminal Policy and Research*” 2004, vol. 10, s. 225-253.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 1990 r. o Policji, Dz.U. z 10 maja 1990 r., nr 30, poz.179 z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 27 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, Dz.U. z 1971 r., nr 12, poz. 114 z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, Dz.U. z 19 listopada 1990 r., nr 78, poz. 462 z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej, Dz.U. z 14 września 2007 r., nr 165, poz. 1170 z późniejszymi zmianami.

PUBLIC SAFETY STATE AND GROWTH PERSPECTIVES IN LOWER SILESIA VOIVODESHIP

Summary: Geographical location of a region is of great importance in terms of public safety. For this reason, Lower Silesia, which shares borders with the Czech Republic and Germany, is subjected to additional difficulties in ensuring public safety. The purpose of this article is to present state and perspectives of growth of public safety in Lower Silesia Voivodeship. The article discusses the following topics: 1) crime in Lower Silesia Voivodeship, 2) information on police and border guards, and 3) the prevention of crime in Lower Silesia Voivodeship at the national and international level.

Keywords: public safety, crime, Lower Silesia Voivodeship.